

USUFRUCT ON SHARE CERTIFICATES

Hisse Senetleri Üzerinde İntifa Hakkı

DUE TO THE REQUIREMENTS OF COMMERCIAL LIFE, TURKISH law enables the establishment of restrictions on ownership rights. Such restrictions may have the purposes of providing security to parties of a transaction or granting broad usage rights to such parties.

Ownership right, as the widest authority on a property, entitles its owner to use, benefit from and dispose of such property. As per Turkish law, the ownership right has been defined as a real right. However, Turkish law has also defined the term of limited real right such as easement right, pledge and usufruct which, to some extent, restricts the scope of the ownership rights.

As stated above, usufruct is a limited real right regulated between Articles from 794 to 822 of the Civil Code and it entitles a particular person to benefit from an asset, a right or a property which is owned by another person. In this relationship, owner holds the ownership of a property or a right, while entitling the usufructuary to benefit from certain rights. Accordingly, usufructuary may (i) use the property or right, (ii) benefit therefrom, or (iii) collect the natural fruits arising from such property or right.

USUFRUCT ON SHARES

Company shares which have an economic value may be the subject of usufruct and the usufruct may be established thereon regardless whether the company has issued share certificates, i.e. issuing share certificates is not a requirement for establishment of usufruct on shares.

Considering its content and scope, usufruct enables the usufructuary to benefit from the economic and periodic rights granted by the company shares during the term of usufruct.

Share certificates are movable properties and provisions both regulating movable properties and usufruct may be applied on share certificates.

Usufruct established on the shares may have both contractual and statutory basis. Furthermore, provisions of the Commercial Code regarding transfer of company shares shall be applicable to establishment of usufruct on the company shares.

ESTABLISHING USUFRUCT

Bearer Share Certificates

Bearer share certificates must be delivered to usufructuary for the purposes of establishing the usufruct.

TİCARİ HAYATIN İHTİYAÇLARINDAN DOLAYI TÜRK HUKUKU, (mülkiyet hakları üzerinde kısıtlamalar yapılabilmesine müsaade etmektedir. Bu kısıtlamalar, taraflara teminat sağlama veya eşya üzerinde geniş kullanım hakları temin etme amacını taşıyabilmektedir.

Bir mal üzerindeki en geniş yetki olan mülkiyet hakkı sahibine; mala ilişkin kullanma, yararlanma ve tasarruf etme yetkisi verir. Türk hukukuna göre mülkiyet hakkı aynı haklardandır. Ancak Türk hukuku irtifak hakkı, rehin veya intifa hakkı gibi mülkiyet hakkını belirli bir dereceye kadar kısıtlayan sınırlı aynı hak kurumunu da düzenlemektedir.

Yukarıda da belirtildiği üzere intifa hakkı, Medeni Kanun'un 794 ve 822. maddeleri arasında düzenlenmiş bir sınırlı aynı hak olup başkasına ait bir eşya, hak veya malvarlığı üzerinde belirli bir kişiye yararlanma ve kullanma imkânı sağlar. Söz konusu ilişkide malik eşyanın veya hakkın mülkiyetini kendisinde tutmakta, buna karşılık intifa hakkı sahibini belirli haklardan faydalanmaya yetkili kılmaktadır. Buna göre intifa hakkı sahibine; (i) bir eşya veya hakkı kullanma, (ii) bunlardan yararlanma veya (iii) bu mal ve haklardan doğacak semerelere sahip olma hakkı vermektedir.

PAY ÜZERİNDE İNTİFA HAKKI

Ekonomik değeri olan şirket payları intifa hakkına konu olabilir ve bunlar üzerinde, şirket hisse senedi ihraç etmiş olsa bile intifa hakkı tesis edilebilir. Diğer bir deyişle pay üzerinde intifa hakkı kurulabilmesi için şirketin hisse senedi ihraç etmiş olması bir gereklilik değildir.

İçeriği ve kapsamı dikkate alındığında intifa hakkı, intifa hakkı süresince sahibine şirket paylarından doğan ekonomik ve periyodik haklardan yararlanma hakkı verir.

Hisse senetleri taşınır mal niteliğindedir ve hisse senetleri hakkında hem taşınırlara ilişkin hükümler hem de intifa hakkına ilişkin hükümler uygulanabilir.

Paylar üzerine kurulan intifa hakkı hem kanundan hem de sözleşmeden kaynaklanabilir. Ayrıca sermaye payı üzerinde intifa hakkı kurulmasına, esas sermaye payının geçişine ilişkin Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

İNTİFA HAKKININ KURULMASI

Hamile Yazılı Hisse Senetleri

Hamile yazılı hisse senetleri, intifa hakkının kurulabilmesi için lehine intifa hakkı tanınacak kişiye teslim edilmelidir.

In addition to the foregoing, the parties must clarify the reason which the delivery is based on and indicate that the purpose of such delivery is establishing a usufruct. This condition can be met by a written agreement or placing usufruct record upon share certificate. It should be noted that, such record is not qualified as an endorsement.

Registered Share Certificates

In order to establish a usufruct on registered share certificates, possession of such certificates must be transferred to usufructuary by endorsing and writing down a record on the registered share certificate emphasizing the usufruct (e.g. "for usufruct"). Such endorsement can be both full and blank endorsement.

As per Article 499 of the Commercial Code, the board of managers shall register the usufructuaries with the company' share ledger. It should be noted that only the registered persons will be deemed usufructuary by the company and usufructuary may not be registered with the share ledger unless it is evidenced that such usufruct is duly established.

In addition to endorsement, usufruct can be established on registered share certificates by assignment. For establishing usufruct via assignment, a record regarding the establishment of usufruct must be stated and the certificate must be delivered to usufructuary. Such record may be stated either on the certificate or in an agreement. In such case, delivery of the share certificates to usufructuary is also a requirement.

RIGHTS OF USUFRUCTUARY

Proprietary rights of the usufructuary arise from the beneficial ownership which is a result of usufruct's legal character. Therefore, dividends and natural fruits (interest and other economic incomes) of the shares belong to the usufructuary.

Management Rights

Voting Right

In case the usufruct is established on share certificates, voting right of such share shall belong to the usufructuary¹⁰. Usufructuary is obliged to use its voting right pursuant to justice principals.

As per Article 432 of the Commercial Code; "If usufruct is established on a share, unless otherwise is agreed, the voting right shall be exercised by the usufructuary. But, the usufructuary shall be responsible towards the shareholder

Ayrıca taraflar, teslim nedenini açıklığa kavuşturmuş ve teslimin intifa hakkı tesisi amacıyla yapıldığı konusunda anlaşmış olmalıdırlar. Bu şart, yazılı bir devir sözleşmesi ya da senet üzerine intifa kaydı konulması ile sağlanır. Belirtmek gerekir ki bu kayıt, ciro niteliğinde değildir.

Nama Yazılı Hisse Senetleri

Nama yazılı hisse senedinin üzerinde intifa hakkı tesis edilebilmesi için senedin; ciro edilerek ve üzerine intifa hakkı kurulmasına ilişkin bir ibare ("intifa içindir" gibi) eklenecek zilyetliğinin karşı tarafa devredilmesi gerekmektedir. Ciro tam ciro olabileceği gibi, beyaz ciro da olabilir.

Ticaret Kanunu'nun 499. maddesi uyarınca intifa hakkı sahipleri, şirket yönetim kurulu tarafından pay defterine kaydedilecektir. Belirtmek gerekir ki, sadece pay defterinde kayıtlı bulunan kimse şirket tarafından intifa hakkı sahibi olarak kabul edilebilecektir ve intifa hakkının usulüne uygun olarak kurulduğu ispat edilmediği sürece, intifa hakkı sahibi pay defterine kaydedilmeyecektir.

Cironun dışında temlik işlemiyle de nama yazılı hisse senedi üzerinde intifa hakkı kurulabilir. Bunun için intifa hakkının kurulmasına ilişkin bir ibarenin belirtilmesi ve senedin lehine intifa hakkı tanınmış olan kimseye teslim edilmesi gerekir. Bu ibare senet üzerinde olabileceği gibi ayrı bir sözleşmede de belirtilebilir. Ancak bu durumda da nama yazılı hisse senetlerinin lehine intifa hakkı tesis edilen kişiye teslimi şarttır.

İNTİFA SAHİBİNİN HAKLARI

İntifa hakkı sahibinin mamelek hakları, intifa hakkının hukuki niteliğinden doğan yararlanma hakkından doğmaktadır. Dolayısıyla, paya düşen kâr payı ve hukuki semereler (faiz ve diğer ekonomik gelirler) intifa hakkı sahibine ait olacaktır.

Yönetim Hakları

Oy Hakkı

Hisse senetleri üzerinde intifa hakkı kurulması halinde oy hakkının kullanılması intifa hakkı sahibine aittir. İntifa hakkı sahibi, oy hakkını hakkaniyete uygun olarak kullanmakla yükümlüdür.

TTK'nın 432. maddesine göre, "Bir payın üzerinde intifa hakkı bulunması hâlinde, aksi kararlaştırılmamışsa, oy hakkı, intifa hakkı sahibi tarafından kullanılır. Ancak, intifa hakkı sahibi, pay sahibinin menfaatlerini hakkaniyete uygun bir şekilde göz önünde tutarak hareket etmemiş olması dolayısıyla pay sahibine karşı sorumludur." Ancak

for any act performed unjustly without considering the interests of the shareholder." However, the Parties may agree on otherwise and stipulate that the usufructuary will not have the voting right. Usufructuary may leave its voting rights to the shareholder by an agreement or authorizing it accordingly.

Right to Participate in General Assembly Meetings

Usufructuary who has the right to vote may participate in the general assembly meetings as such voting right may only be used in general assembly.

Right to Demand Information

Usufructuary has the right to demand information, (i) as a natural consequence of its voting right and (ii) for performing the obligation of "acting pursuant to justice principals" stated in Article 432 of the Commercial Code.

taraflar aksi yönde anlaşmaya varabilir ve intifa hakkı sahibinin oy hakkı bulunmadığı hususunu kararlaştırabilirler. Ayrıca intifa hakkı sahibi, oy hakkını temsil ile ya da sözleşme ile hissedara bırakabilir.

Genel Kurul Toplantılarına Katılma Hakkı

Oy hakkına sahip olan intifa hakkı sahibi, oy hakkı yalnızca genel kurulda kullanılabileceğinden, genel kurula katılabilir.

Bilgi Alma Hakkı

İntifa hakkı sahibi, (i) oy hakkının doğal bir uzantısı olarak ve (ii) Ticaret Kanunu'nun 432. maddesindeki "hakkaniyete uygun hareket etme" yükümlülüğüne uygun hareket edebilmek için, bilgi alma hakkına sahiptir. Ayrıca, hakları intifa hakkı sahibi tarafından kullanılıyor olsa da hissedardan da bilgi alma hakkına sahip olduğu kabul edilmelidir.

It should be accepted that the shareholder also has the right to demand information even though its rights are being exercised by the usufructuary.

Right to File Annulment Action

As stated in Article 446 of the Commercial Code, right to file an annulment action is not granted only to the shareholders. Usufructuary may also file an annulment action against the general assembly resolution which is contrary to law, company's articles of association and principal of good faith. Such action may be filed before the commercial court of first instance located in the province where the company has its headquarter within three (3) months as of the general assembly's resolution in accordance with the same article.

Financial Rights

Usufruct established on the share certificates grants the usufructuary the dividend rights and periodic rights (such as preparatory term interest or entrance into company facilities, if any) during the term of usufruct.

Dividend is the natural fruit of the shares and firmly connected to the capital contributed by shareholders. Considering that the usufruct is a beneficial ownership, collecting the dividend falls within the scope of usufruct.

However, the capital rights emerged after the company's liquidation shall belong to the shareholder, because such right is an absolute right arising from the shareholding and cannot be considered as a natural fruit. However, if the capital rights emerged after the liquidation exceed share certificate's nominal value, usufructuary may be entitled to such exceeding part.

Differences from Share Pledge

Pledge is a limited real right just as the usufruct and can be established on company shares which represent the shareholding rights.

The shareholding comprises diverse rights such as management and financial rights. Even though the usufruct comprises usage of and benefiting from certain shareholding rights, the pledge grants the right to liquidate the pledged shares. For example, the pledgee may not participate in general assembly meetings or demand information from the board of managers while the usufructuary is entitled to do so.

İptal Davası Açma Hakkı

Ticaret Kanunu'nun 446. maddesinde belirtildiği üzere, iptal davası açma hakkı sadece hissedarlara tanınmamıştır. İntifa hakkı sahibi de kanuna, şirket ana sözleşmesine ve dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararı aleyhine dava açabilmektedir. Bu dava, aynı madde uyarınca genel kurul kararı tarihinden itibaren üç (3) ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde açılacaktır.

Mali Haklar

Hisse senetleri üzerinde kurulan intifa hakkı, intifa süresince hak sahibine kâr payı hakkı ve periyodik haklar (örneğin, hazırlık dönemi faizleri veya şirket tesislerine giriş) verir.

Kar payı, payın hukuki bir semeresi olup hissedarlar tarafından getirilmiş sermaye ile sıkı bir ilişkiye sahiptir. İntifa hakkının bir yararlanma hakkı olduğu düşünüldüğünde, kâr payını elde etmek intifa hakkının kapsamı içerisinde yer alır.

Fakat şirketin tasfiyesinden sonra ortaya çıkan sermaye hakkı pay sahibine aittir, çünkü bu hak, hissedarlığa bağlı mutlak bir haktır ve semere olarak değerlendirilemez. Ancak, tasfiye artığının hisse senedinin itibari değerini aşması durumunda, fazla kısım intifa hakkı sahibine tanınabilmektedir.

Hisse Rehninden Farkı

Rehin hakkı da, intifa hakkı gibi sınırlı bir aynı haktır ve hissedarlık haklarını temsil eden şirket payları üzerinde kurulabilir.

Hissedarlık, yönetim hakları ve mali haklar gibi çeşitli hakları kapsamaktadır. İntifa hakkı belirli hissedarlık haklarının kullanımını ve bunlardan yararlanmayı kapsarken rehin, rehinli malı paraya çevirme hakkı verir. Örneğin, rehin alan genel kurul toplantılarına katılamaz ve yönetim kurulundan bilgi talep edemezken intifa hakkı sahibi bu sayılanları gerçekleştirebilir.

Differences from Dividend Right Certificate

Dividend right certificates and usufruct are different terms due to the fact that dividend right certificates rely on a contract made between company and dividend right certificate owner. Upon execution of such contract, rights of all the current shareholders are restricted. However, establishing the usufruct on the shares is based on a bilateral contract amongst the shareholder and the usufructuary.

Main difference between the dividend right certificate and the usufruct established on shares is that the usufructuary has the rights of voting, demanding information, filing an annulment action, receiving dividend while the dividend right certificate owner does not have any management rights. Dividend right certificate entitles its owner to net profit and capital rights of the company emerged after the liquidation as well as acquisition of the shares to be issued by the company.

In light of the foregoing, establishing a usufruct on company shares is subject to diverse regulations of Turkish law since a company share certificate is both a movable property and a negotiable instrument while it has branches such as bearer and registered certificates.

Usufruct grants its beneficiary the rights similar to ownership and therefore, the parties should carefully determine the scope of usufruct.

İntifa Senetlerinden Farkı

İntifa senetleri ile intifa hakkı farklı kavramlardır, zira intifa senetleri şirket ile senet sahibi arasında akdedilen bir sözleşmeye dayanmaktadır. Bu sözleşmenin akdedilmesiyle, bütün mevcut hissedarların hakları sınırlandırılmaktadır. Fakat hisseler üzerinde intifa hakkı tesisi, hissedar ile intifa hakkı sahibi arasındaki iki taraflı bir sözleşmeye dayanır.

Pay üzerindeki intifa hakkı ile intifa senetleri arasındaki asıl fark, intifa hakkı sahibi oy kullanma, bilgi talep etme, iptal davası açabilme, kâr payı alma haklarına sahipken, intifa senedi sahipleri herhangi bir yönetim hakkına sahip değildir. İntifa senetleri sahiplerine; net kâra, tasfiye sonucunda kalan tutara katılma veya yeni çıkarılacak payları alma haklarını tanımaktadır.

Yukarıdaki bilgiler ışığında belirtmek gerekir ki, şirket hisseleri üzerinde intifa hakkı tesisi Türk hukukunda çeşitli düzenlemelere tabidir, zira şirket hisse senedi hem taşınır hem de kıymetli evrak niteliğini haizken aynı zamanda şirket hisse senedinin hamile ve nama yazılı olmak üzere farklı türleri bulunmaktadır.

İntifa hakkı sahibine mülkiyet hakkı benzeri haklar sağlanmaktadır ve bu sebeple taraflar intifa hakkının kapsamını dikkatlice belirlemelidirler.